

něho, aby si práci tak zařídil, by nepřesahovala jeho síly, aniž vůbec se přihlíží k tomu, že mohl v práci ustati, pozoroval-li, že přesahuje jeho síly. Protože pak žalobce patrně, opominuv této nutné opatrnosti, provedl práci takovým způsobem, že při tom přišel ke škodě na těle a zdraví, jeví se tato škoda jako škoda, již si žalobce sám zavinil, již cizí zavinění nepůsobilo a z níž nevzchází po zákonu nárok na náhradu proti jiné osobě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání shledává odvolací řízení vadným, protože nebyl proveden znalecký důkaz o tom, že práce, žalobci uložená, byla vzhledem k jeho stáří neobyčejnou a nebezpečnou. Avšak domnělá vada nebyla způsobitou překážeti zevrubnému probrání a důkladnému rozhodnutí věci, neboť, i kdyby znalci ono žalobcovo tvrzení uznali správným, nevyplynulo by z toho zavinění strany žalované. Žalobce netvrdil, že uloženou mu práci před tím nekonal a že zaměstnavatel od něho nebo jiným způsobem zvěděl, že k práci té, totiž k nakládání hnoje na vůz, tedy k obyčejné práci hospodářské, nemá dosti síly nebo způsobilosti; proč musel zaměstnavatel si toho býti vědom, že uložená práce je pro žalobce nebezpečnou, nelze tudíž nahlédnouti. Stáří žalobcovo samo o sobě není však důvodem, aby shledáváno bylo zavinění v uložení práce, které se žalobce bez námitky podjal a kterou mohl konati takovým způsobem a tak dlouho, jak toho jeho tělesná síla a konstituce bez nebezpečí zdraví nebo tělesné poruchy dopouštěla.

Čís. 823.

Změna ve výši výživného, jež pro nemanželské dítě bylo právoplatně stanoveno rozsudkem, nemůže státi se řízením mimosporným (§ 16 I dílčí novely k obč. zák.).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1920, R II 400/20.)

Rozsudkem bylo v r. 1911 právoplatně stanoveno, že nemanželský otec jest povinen platiti dítěti výživné v určité výši. Žádosti dítěte podané v r. 1920, by výživné bylo zvýšeno, soud první stolice vyhověl v řízení nesporném. Rekursní soud usnesení potvrdil. Důvody: Rekurrent především uplatňuje, že zvýšení výživného rozsudkem ze dne 20. prosince 1911 stanovené se nemůže státi v cestě nesporné, poněvadž § 16 nařízení ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. z. stanoví pouze možnost upravení výživného cestou nespornou v tom případě, když otcovství v nesporném řízení bylo uznáno nebo sporem zjištěno. Zvýšení výživného, rozsudkem určeného, však není přípustno, poněvadž tomu odporuje § 411 c. ř. s. o právní moci rozsudku a § 142 obč. zák. se na nem. děti nevztahuje. Tento právní názor jest mylný. Neboť ze znění § 16 cit. nař. vychází zcela zřetelně, že zákonodárce zamýšlel ve všech případech, kde otcovství není již sporno, aby pro vyměření výživného platilo řízení nesporné, leda že by prostředky tohoto řízení k tomu nepostačovaly. Ustanovení toto platí nejen pro první vyměření výživného, nýbrž také pro případ zvýšení nebo snížení jeho, jichž nutnost snad se později ukáže,

poněvadž v obojím případě podklad rozhodnutí jest týž, totiž na jedné straně majetkové poměry otcovy, na druhé straně potřeby dítěte. Z toho nemůže činiti vyjimky ani ten případ, že dávky výživného stanoveny byly rozsudkem v souvislosti se zjištěním otcovství. Rozsudkové rozhodnutí o dávkách na výživné nevede k materiální právní moci v tom smyslu, že by výše dávek byla nezměnitelná. Neboť, změní-li se později podklad, v rozsudku pro výši dávek předpokládaný, totiž buď majetkový stav otcův, buď potřeby k výživě neb obojí, doznává tím přiměřené změny též otcova povinnost k výživě a vyžaduje opětovné úpravy. Není žádných důvodů provést úpravu tuto pořadem právním, postačují-li k ní prostředky řízení nesporného.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že poručník nemanž. nezl. dítě může se domáhati v nesporném řízení zvýšení výživného, určeného rozsudkem ze dne 20. prosince 1911. Ze znění § 16 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. z. (první dílčí novely k obč. zák.) nevyplývá, že zákonodárce zamýšlel, by ve všech případech, kde otcovství není již sporno, bylo vyměřeno výživné v řízení nesporném, bez rozdílu jakou cestou bylo otcovství zjištěno a že se při tom jen předpokládá, aby prostředky řízení nesporného k tomu stačily. Porovná-li se první odstavec s druhým odstavcem citovaného tu §, jest patrné, že odstavec první má na mysli jednak uznání otcovství v řízení mimosporném, jednak cestou sporu, kdežto odstavec druhý, jsa v souvislosti s prvním, ponechává vyměření výživného mimospornému soudci jen tehdy, když bylo otcovství v mimosporném řízení uznáno. Pro opačný názor není v zákoně dostatečné opory. I když vyžaduje zvláštní péče o děti, jež jsou dle § 21 obč. zák. pod obzvláštní ochranou zákonnou, by soud v podobných případech, pravidelně naléhavých, z úřední moci zakročil, sluší poukázati na to, že obdobné použití § 142 odstavec druhý obč. zák. v novém znění bylo by nemístné, protože toto ustanovení předpokládá, že úprava poměrů a povinností rodičů k dětem při rozvodu neb rozluce manželství stala se v řízení mimosporném, a předsebere takto soud při nastalé změně poměrů jen novou úpravou dřívějšího »opatření«, učiněného cestou mimospornou. Ostatně týká se ustanovení § 142 jen manželských dětí rodičů, jejichž manželství bylo rozvedeno, nebo rozloučeno, pročez nelze ho použiti na tento případ. K tomu se ještě dodává, že pojem »opatření« není totožným s pojmem »rozhodnutí«, a že pojem opatření rozhodnutí v sobě nezahrnuje. Z těchto úvah nutno dojíti k úsudku, že účinek rozsudku okresního soudu ze dne 20. prosince 1911 nemůže býti odstraněn usnesením vydaným v nesporném řízení, nýbrž jen novým rozsudkem.

Čís. 824.

Uznána-li napotom za neplatnou dohoda o rozvázání společenské smlouvy, nelze pro minulost domáhati se obnovy společenské smlouvy, nýbrž jen náhrady škody.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1920, Rv II 268/20.)